

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖRAN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Professor Lydia Wahlström

VI KVINNOR af en yngre generation, som erhålla vår politiska rösträtt som gåfva på vår 25-årsdag, frestas lätt att glömma, att det icke alltid varit så. Det är visserligen knappt mer än ett tiotal år sedan kvinnorna erhöllo sin fulla medborgarrätt, men tiden löper snabbt, reformer, hur genomgripande de än till en början må synas, öfvergå fort till tradition, och de nya mål, som vinka, och kampen för deras uppnående komma oss att glömma den strid, genom hvilken själfva förutsättningen för vår nuvarande verksamhet i samhällets tjänst vanns åt oss.

Och dock ha vi alltjämt ibland oss många af de kvinnor, som offrade sina bästa års bästa krafter på arbetet att öfvertyga såväl kvinnorna själfva, som de den tiden ensamt härskande männen om rättvisan och fördelen af att kvinnorna deltog i styrandet af land och rike.

En af dessa kvinnor, som under rörelsens mest kritiska tid stod i spetsen för densamma, professor Lydia Wahlström, har nyligen gjort sitt återinträde i Stockholm efter att i flere år ha skött professuren i historia vid Uppsala universitet. Under sin första termin vid Stockholms högskola, såsom innehafvare af den nyupprättade lärostolen i historia, har hon hållit en serie föreläsningar, just i dagarna avslutad, öfver ämnet »Den kvinnliga rösträttskampens historia», hvarigenom vi fått en intressant öfverblick af det gångna skede, som på en gång ligger oss så nära i tid och så fjärran i åskådning. Åhörarna ha dels utgjorts af ungdomar, som än med förvåning, än med löje och än med beundran följt den medryckande framställningen, dels af äldre, som med rörelse sett sina egna minnen återgifna.

Professor W. har hufvudsakligen uppehållit sig vid de år, som närmast föregingo den stora reformen. Hon har skildrat, huru kvinnorna under flere år visades tillbaka därför, att, som det hette, männens rösträttsfråga måste lösas först. Men då detta ändtligen var gjordt, visade det sig, att slagordet endast varit en förevändning för dröjsmål. Samma år som alla män öfver 25 år erhöllo rösträtt och valbarhet eller år 1909, föll nämligen kvinnorösträttsfrågan på motståndet i första kammaren. Under de därpå följande två åren tycktes frågan skenbarligen stå på samma punkt. En interpellation år 1910 angående den af riksdagen beslutade utredning

gen af frågan, framställd af borgmästare Lindhagen, som under dessa år, då arbete för kvinnorösträtten lätt gjorde en man impopulär, med aldrig svikande trohet ställde sig på kvinnornas sida, besvarades af dåvarande excellensen Lindman, som förklarade, att det vore omöjligt att förutse, hur lång tid man skulle behöfva för utredningen ifråga. Detta yttrande blir mera förklarligt, då man till sin häpnad hör, att utredningen äfven skulle omfatta rösträttens verkningar på äktenskapsfrekvensen och nativiteten i de länder, där den redan var genomförd! Det är inom parentes i denna interpellationsdebatt man har att söka ursprunget till den egendomliga sed, som kort därpå utbreddes sig bland rösträttskvinnorna, nämligen att notificera hans excellens statsministern och den uppsala-professor, som hade utredningen om hand, när de ingingo äktenskap eller skänkte samhället en ny medborgare. Där har man äfven att söka anledningen till att man den tiden så ofta i annonser om en sons eller dotters födelse under moderns namn fann orden: »medlem af F K P R» eller: »ordförande i X-köpings kvinnliga rösträttsförening».

Oaktadt den opåräknade hjälp, som myndigheterna därigenom erhöllo, blef emellertid

En märkelig föreläsningsserie

utredningen aldrig färdig, händelserna gingo den i förväg. Ej heller vid 1911 års riksdag lyckades det att öfvervinna motståndet mot frågan, och många torde ha sagt sig att kvinnorna torde ha förlorat modet och vara tillbaka-slagna för en längre tid.

Det visade sig emellertid, att år 1911 skulle bli en vändpunkt i rösträttsrörelsens historia. Under det skenbara stillaståndet hade rörelsen vuxit bland kvinnorna själfva och ett icke föraktligt arbete hade dessutom blifvit gjort för att påverka första kammarens sammansättning till kvinnornas förmån.

Den stora internationella rösträttsalliansens kongress, som hölls i Stockholm på försommaren, och hvilken fick ett glänsande förlopp, tjänade icke blott till att föra tusentals af proselyter till kvinnornas rösträttsföreningar, men äfven till att åvägbringa ett omslag i den allmänna opinionen till förmån för saken. Entusiasmen bland anhängarna föranledde rörelsens motståndare att organisera sig för att effektivt bekämpa densamma, och en antirösträttsförening bildades bland kvinnorna af de högre samhällslagren, hvilka sade sig ge uttryck för de verkliga, sunda

tänkesätten bland de riktiga människorna. Dess ledare sitter nu emellertid själf i riksdagen. Som ett motdrag bildades samma år männens förening för kvinnans politiska rösträtt, en förening, som i sin mån kraftigt bidrog till frågans lösning. Samma år företogs val till andra kammaren. Rösträttsfrågan hade nu blifvit så brännande, att det hufvudsakligen var för eller emot den man gick till val, ty när det nu låg inom möjlighetens gräns att första kammaren skulle ställa sig gynnsamt till frågan, blefvo andra-kammarmännen betänksamma. Kvinnorna deltog naturligtvis med stor energi i valagitationen. Aldrig förr hade valen betydtt så mycket för dem som då. När dessa voro öfver, visade det sig, att kvinnornas förkamp i allmänhet segrat öfver motståndarna. Under riksdagen år 1912 stod, som alla veta, det afgörande slaget och professor Wahlström berättar om den oerhörda spänning som då var rådande inom alla läger, liksom om den hänförelse, som bröt lös, då meddelande kom, att riksdagens bägge kamrar bifallit konstitutionsutskottets förslag, som gaf kvinnan rösträtt på samma grunder som män, dock utan valbarhet. År 1914 blef detta beslut grundlag, och då det trädte i kraft,

Under nya stjärnor.

lyckades kvinnorna mycket snart övertyga riksdagsmannakandidaterna om rättvisan af en hel del saker, för hvilka de förut varit blinda, bland annat rättvisan af kvinnans valbarhet. År 1920 var kvinnans fulla likställighet med mannen genomförd, och den då 28-åriga Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt upplöstes under större högtidligheter än väl någon förening förut. Minnet af densamma vårdas af den s. k. rösträttsklubben, sammansatt af rösträttsveteraner, hvilka med pietet fira de minnen vi redan glömt.

Professor Wahlström har förstått att belysa sin framställning med en hel mängd roande anekdoter, som ge oss en föreställning om den minst sagdt egendomliga uppfattning, som bland vissa grupper af män rådde om kvinnornas sträfvan efter och duglighet för politiskt medborgarskap. Vi ha fått höra, huru som en svensk prästman under en ämbetskonferens på allvar uttalade som sin erfarenhet, att redan striden för rösträtt gjorde kvinnan till en karikatyr af mannen med hans skäggväxt och stämman, och hur en annan andans man med samma allvar hänvisade kvinnorna till himmelen för erhållande af medborgarrätt, dock nekande kvinnorna att i detta stycke söka göra jorden så lik himmelen som möjligt. Äfven blef det sagdt, att om kvinnorna finge rösträtt, de endast skulle välja in unga och vackra män i riksdagen. Falskheten af detta påstående kunde professor W. själf intyga, riksdagen af i dag är inte en smul vackrare än den var för 20 år sedan!

Nästan allra egendomligast verkar det på oss, som själfva välja våra representanter i riksdagen utan att de eller vi bli sämre för det, att höra hur öfverlägset frågans motståndare inom densamma behandlade saken. Under en debatt, en af de många, som slutade med nederlag, förklarade en talare att liksom medborgare alltid varit genus maskulinum det äfven borde så förblifva. När männen icke voro ledsna för det att de icke kunde föda barn, borde kvinnorna lika vackert låta sig nöja med att männen ensamma styrde land och rike. En maskulin renässans vore man villig att söka skapa, men en mänsklig däremot ville man på inga villkor vara med om. Riksdagen lät sig också övertyga af sådana bindande och klara skäl mot kvinnans medborgarskap som detta att ingen stor man någonsin varit kvinna, hvilket för våra öron snarare låter som en brist af de store männen än något annat. Under tiden stiftade man skyddslagar för kvinnorna mot deras hörande och vilja, medan man samtidigt påstod, att lagstiftarens kall stode fjärran från kvinnans. I sanning man förundrar sig öfver att männen på så kort tid hunnit bli så hyggliga som de nu äro. Kan det vara enbart röstsedlarnas inflytande?

Det är med vemod man tänker på de många utmärkta kvinnor, som nödgades förnöta hela sitt lif i kamp och agitation för sin rätt, men man beundrar också den uthållighet och hänförelse de visade. Och säkert fingo många af dem kraft till att icke förtrötta, just af samma tanke, som tränger sig på oss vid skildringen af deras kamp: de kämpade för oss!

„De Äldsta“

öppnade i slutet af förra veckan sin vårutställning i Aktiebolaget Förenade Konstnärernas utställningshall vid Kungsgatan. „De äldsta“ hette för ett tjugotal år sedan „De unga“ och väckte då ett visst uppseende för sin långt drifna färgarrogans. Nu ha de — mirabile dictu! — blifvit landets konservativaste konstnärsgrupp, som af alla krafter söker bekämpa våra unga målare. Vi skola i ett kommande nummer närmare belysa deras stridslinjer.

HON VÄNDE SIG emot honom trotsigt, stannade tvärt och grep famlande efter den unga ljusa grenen af boken, som pekade ut öfver deras väg. Han tvingades hejda sina steg.

— Jag har trott er, Verner, trott ni förstod att jag menade allvar, när jag tillät er vara min vän.

— Tror ni inte jag också menar allvar, när jag ber er bli min hustru?

Han svarade upprörd, nästan hårdt och såg henne rakt i ögonen. Hon uthärdade blicken, men sakta fylldes hennes ögon af tårar.

— Mitt lif är redan slut, fastän jag lefver — hviskade hon tonlöst.

Han darrade, han ville gripa hennes hand, han ville, om han vågat, slå armarna kring hennes fagra, unga hufvud, kyssa tårarna från hennes kind.

Hon hade gått och gömt sig dessa veckor bakom sorgen och kallade honom sin vän. Hon led, och han visste väl att han störde när han, som i dag och som det skett förut, lät sitt hjärta tala högt, förråda hans beundran och begär.

Hon gick som änka fortfarande i svart. Och nu var det nära maj igen. Lika ljusa vardt nätterna åter, som då hon förlidet år vakade vid deras bäddar, de kära hon mistat. Och allt som deras dödsdagar nalkades, rann stunderna saktare för henne, försenade af minnenas vända. Ett år! Hon förundrade sig öfver, att hon gått igenom det, att hon inte en kväll tagit tio för ett af de söfvande pulfver hon fått af sin doktor. Hon frågade sig bäfvande: skall jag möta dem igen, Karl och min lilla gosse, ifall jag gör det? Hon visste blott: då får jag hvila, då tar vandan ände, då blir jag borta som de. Och bäst vore det . . .

Han gick vidare framåt skogsstigen, hon följde efter.

Det var den dagen, då bokarnas knoppar slog ut. Dröjande sänkte sig kvällssolen ned emot backarna i väster. Som när en drottning går från fest, drog den sina gyllene slöjor från skogarnas kronor, släpande öfver slättens gröna gräs upp för kullarnas sidor till topparna. Så var den borta. Som en skinande rubinvägg stod himlen bakom höjdernas svarta vall. Och den pärlemorvita skymningen sväfvade öfver nejden.

Anemonerna tindrade hvita i det skuggade mörka löfvet från i fjol, som sofvit under snön. En vipa flög skrikande genom de vita molnen på ången, i sänkan hördes knarren ge sitt läte.

Sakta nynnade Verner för sig själf, som om ingenting händt:

— Vi går och ser på mullen . . .

Han upprepade orden gång på gång.

— Nå fortsätt! Jag är idel öra.

Sådan borde han vara, då tyckte hon om honom, fylld af stämning, med tanke på annat än dem själfva.

Äntligen kom det:

Vi går och ser på mullen
där vi lagt våra frön.
Vi vandrar till björken på kullen
och säger: snart blir den grön . . .

— Var det inte mera? Försök skall ni se det går — sökte hon lifva upp honom.

— Inte nu. Kanske om en stund.

De vandrade tysta sida vid sida. Han tänkte: om jag inte räddar henne nu, så blir det aldrig af.

— Märta, hör mig — hur länge vill ni att jag skall lyda?

— Alltid. Låt oss tala om annat.

— Det kan jag inte. Jag är väl människa jag som ni. Mina känslor går högt, de också.

— De också? Mina är döda — hviskade hon bittert.

— Ja . . . era känslor för allt och alla, utom för er själf. Ja, se ni mans på mig — själfviska varelse! — Hon göt öfver honom en blick full af häpnad. — Själfviska varelse, sa jag. Kan ni förneka att jag burit aktning för er sorg? Hvem har lyssnat till er klagan, hvem har diktat tröstegrunder åt er . . .

Hon böjde sitt ansikte mot jorden.

— Därför, när jag säger: lef upp igen, Märta! så har det betydelse. Då är det på tiden att låta det nya lifvet börja.

— Bed mej inte — klagade hon sakta.

Han fortsatte ostörd, nu måste det sägas. Det låg öfver hans rena, starka drag ett skimmer af hänförelsen ur djupet.

— Ni kallar mig er vän, och det vill jag vara. Därför begär jag inte: glöm de andra, de döda! Jag ber er knappt en gång tänka på mig. Jag säger blott: kom ihåg er själf.

— Nyss tyckte jag ni kallade mig själfvisk.

— Ja, det var då det.

Hon måste le, det var omöjligt annat. Han var så ifrig, så varm och orimlig. När han märkte, hur hon tinade upp, ve knade han också, blef ömmare i ton.

— Som ett regn kan sorgen hugsvala ett väsen. Men sedan, inte sant, skall solen skina igen.

— På mej?

— På oss. Se, Märta, du är nyss, nu först mogen för lifvet . . . Jo, jo, tro mej, nu är du framtiden vuxen.

— A, min framtid, så ni talar Verner. En kvinna, som mistat sitt barn har ingen framtid. Hennes röst skälde dof.

Han kastade nacken tillbaka och slog ut med handen, som rörde det den enklaste sak:

— Man skaffar sig ett nytt! — Hon ryckte till, förlägen. — Jag skrämde er? — frågade han lugnt. — Jag älskade lifvet, ni lärde mig dyrka det, allt högre ju mer jag såg er förneka dess välde.

— Döden är starkare, det har då jag erfarit.

— Emellanåt ja, sedan segrar lifvet igen. Lif — död — uppståndelse, så vankar pendeln oafbrutet fram och tillbaka. Märta, du står vid uppståndelsens port. Se, framtiden vinkar — låt oss lyda den och trotsa alla faror. Ty faror finns. Farorna är många, men de lockande segrarna fler, för oss, de starke. Omkring mej spelar lifvet sin eviga fuga, min fuga. Jag vill att dess toner skall klinga länge, att temat, som tolkar mitt väsen, skall ledas vidare efter mig, genom mig. Vill du hjälpa mig därtill? Hon svarade intet, men nu lyssnade hon villigt.

— Känner du som jag, hur världstonerna samlar sig till harmoni? Förnimmer du hur människokören så småningom faller in i samma stora hymn? Hvem vill inte ha sin plats i den stämman, som tillkommer hans röst, och, när han tröttnat, veta sig aflöst af en med friskare, klar ton? Tiden jäser. Jag tror visst alla tider jäst. Tiden bringar nytt, som alla tider bringat nya ting till världen. Följ mig, var med mig, att också vi må ta på vår lott det lifvets dagsverk, vi mäktar bära. Inte vill du väl för landets skull att vi båda skall åldras och dö ensamma hvar för sig?

Då såg hon upp emot honom och hennes ögon lyste klara.

— Jag tycker det sker så mycket, världen störtar fram så fort.

— Ja, den ensamme hvirflas i väg, och frågar man honom hvarför han lefver, står han

svarslös. Det finns något, som man kallar lifvets gåta, som de ensamma grubblat sig gråa på. Den står i klarhet samma stund du räcker mig din hand. Blott kärleken skingrar dess mörker.

Det kom sakta från henne, fast som ett beslut:

— Om vi står hvarandra bi, tror du det ljusnar? Då vill jag . . . om du vågar.

— Jag vågar, om du vill.

Han rörde henne inte, han knöt sina händer, gick vägen under kronorna rakt fram som förut. Ty ordet var sagdt, det ord som var deras framtid varde.

Nu skulle hon snart ha sört till ända, blott han gaf henne tid.

Då föll det honom in:

— Jag hörde en gång ett ordspråk: framtidens dörr står alltid öppen.

— Min framtids dörr var stängd.

— Du kunde ha kommit att stänga min också, om jag låtit dig råda.

— Nu står de öppna båda två, vår framtidens portar.

— Bort att lefva under nya stjärnor går vi, du och jag . . . och de som kommer efter oss.

Då smög hon sin hand in i hans och visade betagen af andakt:

— Vår framtid — under nya stjärnor du och jag och de . . .

De trampade fjolårets prasslande löf. Hon böjde sig och bröt två vårens hvita sippor, gaf honom den ena, den andra tog hon själf.

Då började han vemodigt gnola sin melodi om hoppet i de bristande knopparnas dar, om mullen och frön. Och hennes hufvud sjönk mot hans axel.

Vi går och ser på mullen,
där vi lagt våra frön.

Vi vandrar till björken på kullen
och säger: snart blir den grön.

Men när fågningen vaknar, då fylles vårt hopp,
vi ser hvad som gömmes i den spirande knopp.
Smaragder strör björken i solskenet ut,
vi ser det vi ville, men våren . . . är slut.

ALGOT RUHE.

En stor dag för våra riksdagskvinnor.

Statsöfverskottets användning till fria teatrar, bad- och gymnastikhallar.

RIKSDAGEN BEHANDLADE vid senaste plenum en af de motioner från kvinnohåll, som under årets riksdag tillvunnit sig det största intresse, nämligen fru Ellen Hagens med fl. motion om anslag till fria statsteatrar, förbundna med fria bad- och gymnastikhallar. Också voro alla läktare till trängsel fyllda. På en af läktarna lade man märke till två damer med orientaliskt utseende i sällskap med statsrådet Palmstiernas friherrinna. Den äldsta af dem, en turkisk prinsessa af hög börd, befanns vara ordföranden i de turkiska kvinnornas rösträttsförbund, som kommit hit på sin rundtur genom Europa under studiet af den kvinnliga rösträtts verkningar i de olika länderna. Frågan har nu nämligen endast kommit till utredningens stadium i hennes hemland, men man tror likväl, att den inom kort kommer att lösas.

Men för att återgå till förhandlingarna — så vilja vi erinra om att fru Hagens motion underskrifvits af ett flertal af riksdagens framsynta kvinnor: af vice talmannen, fru Signe Bergman, överbibliotekarien vid Stockholms folkbibliotek, doktor Valfrid Palmgren och fru Jenny Welander.

Man såg flere af dessa kända damer i en lifligt samtalande grupp, som ådrog sig allmänt

intresse, till dess förhandlingarna öppnades med ett slag af talmannens, herr Lindman, klubba.

Fru Ellen Hagen öppnade debatten med ett anförande, som innehöll ungefär följande synpunkter.

Vi stå nu inför den situation, som för tjugo år sedan, då statens finanser befunno sig i ett allt annat än tillfredsställande skick, skulle ansetts som det omöjligaste af allt, den nämligen, att vi äro i ren förlägenhet huru vi på bästa sätt skola använda det öfverskott i statskassan, som vår finansminister ställer till riksdagens förfogande. Hur vi ha kommit dit veta vi alla: dels genom omsorgsfulla och kloka beräkningar, dels genom en skärpt kontroll ha vi fått de anslag vi lämnat såväl till försvaret som till andra ändamål att räcka dubbelt så långt som de fordom gjorde. Vi ha också sett oss i stånd att betydligt minska utgifterna för fängelser, fattigvård, sjuk- och sinnessjukvård och barnhem, sedan den sociala nöd, som ytterst var grundorsaken till att alla dessa anstalter fylldes, numera allttjämt minskas. Under sitt allmänna värnpliktsår utföra våra unga kvinnor oafönlade en stor del af arbetet å de inrättningar, som ännu finnas kvar. Genom det allmänna välståndets höjande har folkets skatteförmåga ökat och statens inkomster blifvit större. Genom att rationellt tillgodogöra sig sina rikedomar i skogar, grufvor och vattenfall har staten till slut riktat sin kassa med ofantliga summor.

Men rikedom förpliktar, staten är också skyldig att göra något för dessa sina medborgare, som i så väsentlig grad bidra till dess välstånd. Det är icke nog med att mildra skatterna och arbeta på lifsmedelsprisens sänkande. Folket behöfver inte endast bröd, det behöfver också skådespel. Det finnes i vår tid en fara för att allting blir damgrått rationellt. Med spriten försvann en, om än förgiftad, källa till glädje och vederkvickelse för vårt folk. Man har ännu icke funnit något att sätta i dess ställe, och följderna har blifvit att hvar och en grävt ned sig i dagens slit och släp. Det ligger en fara i detta, och bote-medlet bör till dels bli teatern! I denna ligger ett blott alltför förbisedt medel till folkupfostran och folkglädje. Men en sådan glädjemöjlighet bör vara fri för alla, såsom föreläsningssalen och kyrkan äro det, och i statens hägn bör vår unga lifskraftiga svenska dramatik som suger sin näring ur dagens brännande spörsmål och strider på alla lifvets områden, ej längre som förr enbart det erotiska, kunna blomstra till glädje för alla, som man glädes öfver regn efter långvarig torka. Vårt förslag upptar endast anslag till två sådana teatrar i Stockholm, det är icke mycket för en millionstad, som har ett femtiotal kyrkor, lika litet förslår en teater för halfmillionstäder sådana som Göteborg och Malmö, särskildt med den oerhörda utsträckning som våra nutida trädgårdstäder äga, men vi ämna, om företaget visar sig vinna riksdagens och sedan folkets bifall, längre fram utveckla vår plan.

Men vi få icke glömma, att det nya släkte, som växer upp, är ättlingar af en alkoholiserad nation. Regeneration är hvad vi bäst af allt behöfva, högst af allt önska för vårt folk. Vi hemställa därför vördsamt till kammarens gillande, huruvida dessa konstens hem, där själen skall lyftas upp ur hvardagen, där entusiasmen skall väckas och där äfven det friska löjet skall ha sitt hem, böra förbindas med stora välinredda, fritt tillgängliga bad- och gymnastikhallar för alla dem, som ännu icke ha kommit därefter — och sådana finnas — att de ha tillfälle till bad och kroppslig skötsel i sina hem. Folket har börjat vakna och längta efter möjlighet att följa hygienens bud, hvilka genom ökad folkupplysning trängt in i medvetandet. Till och med i aflägsna landskom-

muner dryftas frågan om församlingsbadhus utan att väcka någon vidskeplig förskräckelse eller borneradt löje. Kommunerna äro, som vi veta, i de större städerna så hårdt engagerade med uppgiften att omlägga sitt bostadssystem, att man från deras sida icke kan vänta någon hjälp.

Vår öfvertygelse är att för närvarande ingen åtgärd kunde vara mera egnad att gagna det uppväxande släktet.

Under debatten uppträdde finansministern, som yttrade, att det väl vore kvinnornas enkla skyldighet att på något sätt lätta ett af de största bekymmer, som hvilat på hans axlar, sedan han öfvertog finansportföljen, eftersom det var deras hushållningskonst, som bidragit att skapa denna situation, men att han likväl ville tacka för att de på ett så lyckligt sätt velat lösa den pinsamma frågan om användandet af öfverskottet i statskassan.

Motståndarna till frågan ansågo, att dessa nymodiga teatrar endast skulle tjäna till att dra ungdomen från hemmen och att det just var riksdagens kvinnor, som lancerade idén, bevisade blott att de haft rätt, som spådde de svenska hemmens upplösning, när kvinnorna kommo in i statslifvet.

Friherinnan Annie Åkerhielm skulle hellre ha sett, att man förstärkt vår luftskeppsflotta, och från det samhällsbevarande samlingspartiet framhölls, att det varit bättre och mera rekommenderande för kvinnorna, om de framkommit med förslag om en vidsträckt premiering af familjer med talrik barnskara.

Den unga doktor Berit Broomé, dotter till en af våra första riksdagskvinnor, fru Emilia Broomé, bemötte oppositionen och talade för förslaget med en spiritualitet, som höll åhörarna fångna. Angreppet mot kvinnorna, emedan de ville upplösa hemlifvet, komme synnerligen öfverraskande efter det riksdagens kvinnor oberoende af partiställning nyligen enhälligt motarbetat det förslag, som gick ut på att uppföra centralhem för alla statens tjänstemän med gemensamma kök och matsalar, tjänstepersonal och barnuppfostningsanstalt. Hur hade icke då kvinnorna kämpat för sina medsystrars rätt att, om de så önskade, höra sina egenhändiga barn skrika, samt, om de föredraga sina egna händer arbete framför centraljungfruns, själfva sköta sin elektriska spis och sin vacuum cleaner. Därmed torde vara bevisadt att kvinnorna i riksdagen allttjämt kämpade hårdt för allas rätt till sitt egna hem. Förverkligandet af sådana planer som motionärens torde snarare tjäna till att göra hemlifvet rikare, emedan det gjorde hemmets medlemmar rikare och renare. Hvad anginge förslaget att premiera de talrika familjerna, så vore, alla premier förutan, det nu möjligt för hvar och en att skaffa sina barn samma chancer till att starta i lifvet som förr endast tillkom de förmögna, ty dit hade vi kommit tack vare våra yrkesskolor och utvecklingen af den för alla gemensamma botten-skolan. Om premiering alls skulle ifrågakomma, vore det då icke bättre att premiera för de bästa än för de flesta barnen?

Endast för den händelse riksdagen ämnade bifalla det hvilande förslaget om en väsentlig tillbyggnad af vår flygflotta och första kammarens krigiska tendenser vunne öfverhand, vore det konsekvent att premiera de talrika familjerna. Doktorn slutade med att uttala sin mening, att premierna i så fall icke kunde sättas nog höga!

I den gemensamma voteringen segrade emellertid motionärernas förslag med afsevärd majoritet och arbetet på dess förverkligande kommer snarast att sättas i verket.

En stor dag för riksdagskvinnorna.

FRU ELLEN HAGEN talar i riksdagen för sin motion om statsöferskottets användning till fria teatrar, bad och gymnastikhallar. På talmansplatsen längst till höger förre excellensen Lindman, på vice talmansplatsen under bokhyllan fru Signe Bergman. På regeringsbänken längst till vänster märkas statsministern Thyren, finansministern frih. Palmstierna m. fl. Bland riksdagskvinnorna i förgrunden öfverblotekarien Valfrid Palmgren.

V. B.

När vårt Stadshus invigdes

DET LÅG för en gångs skull en verklig, medryckande feststämning öfver Stockholm, då Stadshuset en af de sista dagarna i förra månaden invigdes. Hela staden hade ett behof af att uttrycka sin glädje öfver fullbordandet af detta byggnadsverk, som haft att genomgå så oblida öden, nedslå så mycket motstånd, innan det fick resa sig i hela sin svenska kraft därborta på Mälärstranden.

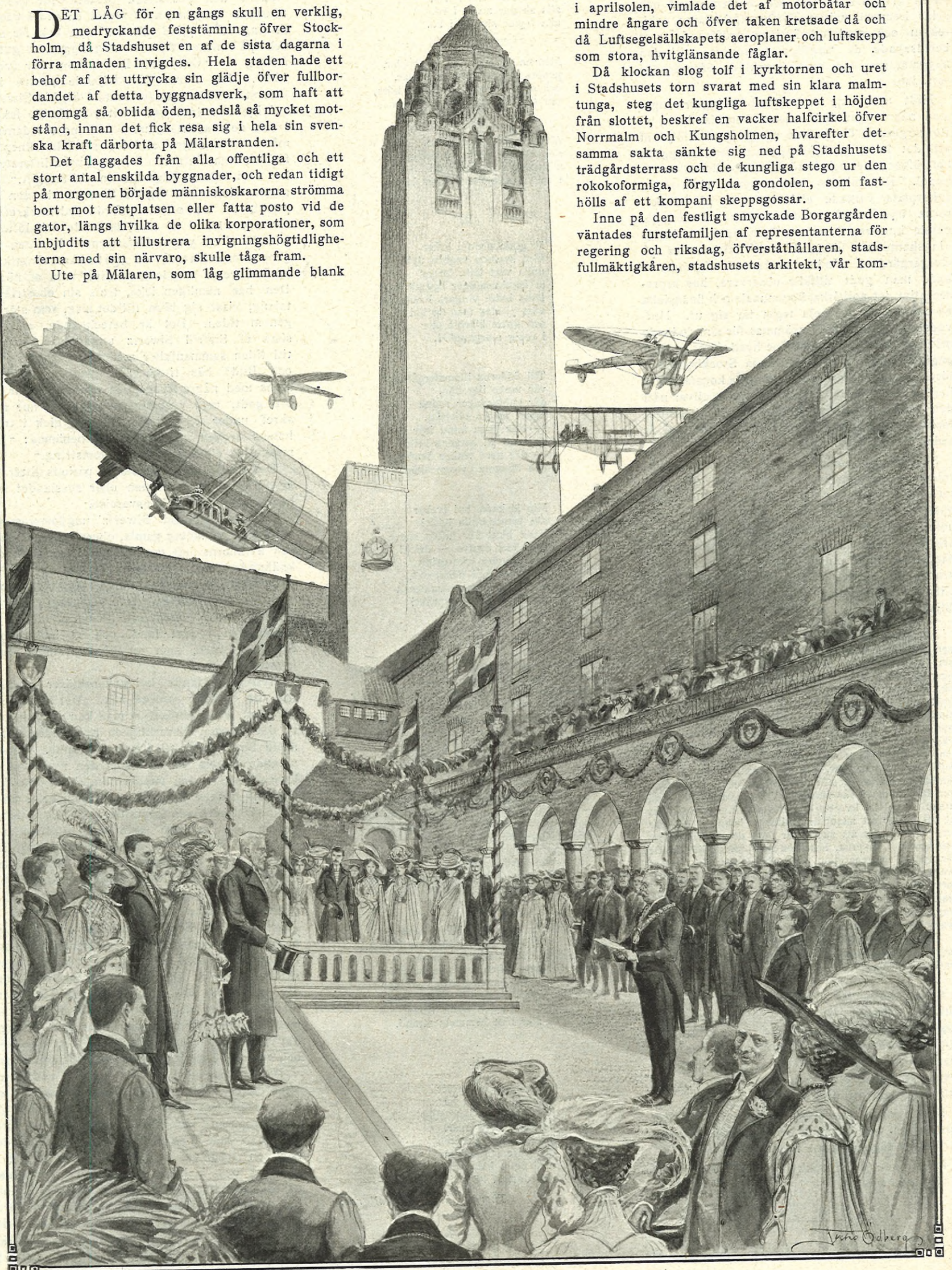
Det flaggades från alla offentliga och ett stort antal enskilda byggnader, och redan tidigt på morgonen började människoskarorna strömma bort mot festplatsen eller fatta postö vid de gator, längs hvilka de olika korporationer, som inbjudits att illustrera invigningshögtidigheterna med sin närvaro, skulle tåga fram.

Ute på Mälaren, som låg glimmande blank

i aprilsolen, vimlade det af motorbåtar och mindre ångare och öfver taken kretsade då och då Luftsegelsällskapets aeroplaner och luftskepp som stora, hvitglänsande fåglar.

Då klockan slog tolf i kyrktornen och uret i Stadshusets torn svarat med sin klara malm-tunga, steg det kungliga luftskeppet i höjden från slottet, beskref en vacker halvcirkel öfver Norrmalm och Kungsholmen, hvarefter det samma sakta sänkte sig ned på Stadshusets trädgårdsterrass och de kungliga stego ur den rokokoförmiga, förgyllda gondolen, som fasthölls af ett kompani skeppsgössar.

Inne på den festligt smyckade Borggården väntades furstefamiljen af representanterna för regering och riksdag, öfverståthållaren, stadsfullmäktigkåren, stadshusets arkitekt, vår kom-

munalförvaltnings ledande män, journalister och för öfrigt ett stort antal personer ur olika samhällskretsar. De kungliga, bestående af konungen, drottningen, kronprinsparet med deras söner prinsarne Gustaf Adolf och Sigvard samt prinsessan Ingrid, vidare prins Eugen, hertigparen af Västergötland och Södermanland och prins Lennart, möttes af öfverståthållaren, arkitekten och stadsfullmäktiges ordförande, som beledsagade de furstliga personerna till den flaggomgifna och med kronkläde öfverdragna estraden.

Midt under de kungliga hälsningarne uppstod några ögonblicks distraktion bland den på Borgargården församlade mängden till följd af att det kungliga luftskeppet plötsligt vaggade bort öfver taket och förtöjde vid Stadshustornets kupol. Den mindre vanliga synen af en sådan ankarplats verkade elektriserande på folkskarnorna utanför, så att dessa stämde i med dåmande hurrarop i samma ögonblick som invigningskantatens första körsats intonerades på Borgargården. Under kantatens afsjungande hade man godt tillfälle observera, hur representativt det politiska, kommunala och finansiella Stockholm på det hela taget tar sig ut. Hufvudstaden behöfver ej skämmas för sina ledande män och kvinnor åtminstone hvad deras utsidor angår. Äfven det allra äldsta Stockholm var företrädt, nämligen af vår sceniska konsts nestor herr Gustaf Fredrikson, som på fullt allvar nått den andra ungdom, skämtsamma spåtkäsörer förespådde honom, då han för ett tjugotal år sedan firade sitt 75-årsjubileum.

Sedan kantatens första del förklingat, framträdde stadsfullmäktiges ordförande och höll ett längre tal, hvori han redogjorde för Stads- husets skapelsehistoria och framhöll att Stockholm, tack vare samhällets offervillighet och arkitektens konstnärliga förmåga, fått en byggnad, som blifvit en ny juvel i stadens skönhetskrona, på samma gång stora praktiska behof blifvit tillgodosedda. Han slöt sitt tal med följande ord:

”Vi hälsa dig, vår stad, vår stora lifskraftiga stad med de tusen hem, där det älskas och hatas, arbetas och hvilas och där hvarje dag födes nytt lif och aflägsnas det som är gammalt och uttjänt. Vi hälsa dig, vår stad, som alltjämt skall tillväxa i storhet och kraft. Här ha vi byggt dig ett hus, skapat af allt det bästa, allt det rikaste vi funnit i oss själfva. Vi ha murat det i tron på att också hvardagslifvet kan lefvas i känslan af något högre. Detta högre är konsten, den allvarliga konsten, som sträfvat uppåt med raka linjer och jämna ytor, och den muntra konsten, som hämtar sin näring af allt det brokiga och uppslupna, som tumlar om i vår fantasi. Vi ha velat att det skall finnas en plats, hvarest denna stads invånare få lära sig att därför att något är praktiskt, behöfver det icke vara fult, därför att något har tagit de moderna uppfinningarne i anspråk, behöfver det ej sakna själ. Måtte här uppstå en generation, som förstår att göra fest af hvardagen och som samtidigt med att den ej spiller bort tiden på onyttigheter, söker bevara sin fantasi frisk och naiv. Låt staden växa omkring denna gärning, denna dröm, som kom i elfte timmen till en släkt, hvars känslolif hotade att stelna i traditionella former!

Och härmed anholder jag underdånigst, att Eders majestät behagade förklara Stockholms Stadshus invigt för sitt ändamål.”

Sedan konungen i ett med kraft hållet anförande uttryckt sin glädje öfver det stolta byggnadsverkets fullbordande och prisat den samhällsanda, som drifvit fram detsamma, förklarade han Stadshuset invigt och önskade lycka åt det arbete, som generationer igenom skulle komma att utföras under dess tak.

Nu afsjöngs kantatens andra del, hvarefter ceremonien var till ända och de kungliga gingo in för att taga palatset i betraktande.

På aftonen gaf Stockholms stad stor bankett i ”Gyllene salen”.

I.

DET ÄR om morgonens tid — —
alla höjder hvila i frid,
alla skogar sofva i ro,
alla fåglar slumra i bo.

Men en strimma, en gyllenklar,
genom rymdernas dunkel far,
och en dallrande hviskning hörs,
när det sofvande vattnet rörs.

Alla skogar slumra i ro,
alla blommor slå rot och gro,
alla tankar bida sin tid
i en vårmorgons ljufliga frid.

II.

Vi glida genom luften
med svalans snabba flykt
uppå vårt lätta fartyg
af bambustänger byggdt.
Dess hvita vingars hvälfning
vårt hjärtas maning löd
och sökte klarblå eter
i rosig morgonglöd.

Till Söderns blomstergårdar
vår tanke ilar hän,
där guldoranger rodna
bland mörka oljeträn.
— Här ligga ännu isar
och snö på bergens krön
— där nere vinkar drufvan
och blomma: rosen skön.

Min älskade, hvi tvekar
din vemodsfulla blick?
Känn blott hur luften rusar
som ädel drufva — drick!
Har längtan icke gripit
ditt blod med febermakt,
när solen bådär sommarns
och lifvets fullhetsprakt?

III.

Hvad sjunger lärkan, som glädtigt dansar
i blåa luften där ofvan skyn?
Hvad sjunger flickan, som binder kransar
af nyfödt björklöf i skogens bryn?
Hvad kuttra dufvor, hvad skria måsar,
där högt de jubla till Strömmens brus?
Hvi skimra drömligt de blåa åsar,
hvars toppar glittra i morgonljus.

Ej kommer våren så ung och fager
— så drillar lärkan — till Nilens strand
som här, där Strömmen sin kosa drager
från Mälärvikar till Saltsjöland.
Ej finns så härliga vårens nätter
att hviska kärliga löften i
— så sjunger flickan, så kuttrar dufvan,
så jublar måsen sin melodi.

Du smeker sakta den blåa blomma,
som nyss jag plockat i skogens schakt.
Och dina ögon de stirra tomma
mot Söderns löften om sommarprakt — —
Vi följa lärkan, som glädtigt svingar
och sjunger lofsång till vårens land:
vår fågels stora och hvita vingar
vi styra åter mot hemmets strand.

IV.

Gullvifvor och violer
jag binder i ditt hår.
Narcisser och konvaljer
de växa i ditt spår.
Ty själf är du våren
och vårens rikedom
med ögon blå som sippor
och doft af hägg i blom — — —

Thorgny Wallbeck-Hallgren.

DET FINNS knappt något, som gör så tydligt det afgörande i den utveckling vi genomlöpt under de sista decennierna, som att studera den periodiska pressen för tjuu år tillbaka. Jag har nyss slutat en andra genomläsning af *Sigfrid Siwertz'* nya bok *De unga* och på bordet framför mig ligger en gulnad årgång af ”Ord och Bild”, som bär årtalet 1909. Jag finner där följande passus i en litteraturanmälan undertecknad Sigfrid Siwertz: ”Kvinnobeundran har varit ett slående faktum i den norska litteraturen. De norska damerna måtte haft några alldeles särskilda knep att förföra sina diktare. I den svenska litteraturen har som bekant erbjudits en del motgift.” Vi gamla minnas att Sigfrid Siwertz vid den tidpunkt; då de ofvan anförda orden skrefvos, räknades bland de mest lofvande och löftesinfrände af de yngre författarna. För den nya generationen torde en kort karaktäristik af herr Siwertz' ungdomsdiktning vara af nöden. Den har nämligen icke, trots sin obestridda talang, visat sig höra till det slag, som står sig genom tiden. Det är betecknande, att den sista af Sigfrid Siwertz ungdomsböcker, som till tiden sammanfaller med recensionen i ”Ord och Bild” bär titeln ”De gamla”. Tillsammans med några föregående arbeten lämnar den ett godt, men vemodigt exempel på hur man skref under en tidsperiod, som gick i trötthetens tecken och som vi nu benämna: ”Den maskulina civilisationens afblomstring.”

Det utmärkande för denna periods litteratur är föraktet för kvinnan eller sysslandet med henne som enbart könsvarelse.

Männen i Sigfrid Siwertz' ungdomsromaner voro utan undantag gamla, oberoende af åldern, och kvinnorna ett mellanting mellan barn och knähundar med bådaderas förtjusande och för det erforderade ändamålet outhärliga egenskaper.

Sedan dess har kvinnans segertåg gått fram i den svenska litteraturen liksom på alla öfriga lifsområden i vårt land, och vi hälsa i dag Sigfrid Siwertz som en af de främste bland kvinnans diktare.

Hvilka strålande kvinnokarakterer skänker han oss ej i sin senaste bok. Det är den nya kvinnan, sådan endast en man kan dikta henne, ty det högsta, förverkligade kvinnoidealet har alltid först blifvit till i en mans tanke. I medvetande härom är det som den nya kvinnan kunnat bevara den vackra ödmjukhet, som ofta fattades hennes ytligare och af smickrets virak alltför lätt berusade företrädarinna. Efter denna genom en tacksam erinring om kvinnonyskaparen Weiniger framkallade utvikning från ämnet, skall det blifva mig en kär plikt att rekommendera för Iduns alltjämt mångtaligare läsare och läsarinor en nyutkommen bok af synnerligen stort intresse: *Vår solidaritet* af *Elin Wägner*. Fru Wägner kan se tillbaka på en mångårig, framgångsrik författareverksamhet. I det arbete, som i år föreligger af hennes hand, skildrar hon på sitt vanliga medryckande och öfverbevisande sätt de olika skedena i kvinnans nu så lyckligt avslutade kamp för likställighet med mannen på alla områden: det rättsliga, det politiska, det ekonomiska, det moraliska och vapnet, som gaf oss segern: vår solidaritet.

Det passar inte alls illa att som rekreation efter denna kraftiga själaspis genombläddra en liten skämtsam broschyr ”*Herrarnes råttkrig*” af signaturen *Ve Victis*. Titelvignetten föreställer en den allra prydligaste rätta, som ledes med en tråd om benet af en gentleman i smoking och lackskor. Texten är hopsamlad ur skämttidningarnas spalter under den kvinnliga rösträttsstridens första skede och utgöres af de roliga historier, i hvilka männen i brist på mera vägande argument mot jämlikhetssträfvan den som oemotståndligt vapen använde

den då för tiden som axiomatisk ansedda kvinnliga rättskräcken.

Med anledning af jubileernas och jubileumpublikationernas alltjämt ökade mängd har man haft den lika fina som betydelsefulla idén att ära fjolårets förnämsta jubilarer åttiåringarna August Strindberg och fru Ellen Key i en gemensam festskrift, hvars ena hälft är ägnad åt det manliga geniet, den andra åt det kvinnliga. Största intresset bland alla de af europeiska ryktbarheter gjorda uttalanden om August Strindberg och Ellen Key har otvivelaktigt de båda vördnadsvärda åldringarnes värdesättning af hvarandras betydelse, som de först sent, men därför icke mindre hjärtligt förmått uppskatta. Man tvekar för öfrigt att använda ordet åldringar i ofvannämnda fall. Den nya kvinnan, och hvem kommer närmare hennes ideal än fru Ellen Key, blir som bekant aldrig gammal, och August Strindberg, hvars tvåhundra skådespel i dagarna inöfvas på den femte intima teatern i Stockholm, har för en intervjuare, älskvärdt mottagen i den intimare familjekretsen, förklarat, att hans hår numera helt och hållet återtagit den ursprungliga färg, som bekymmer och grämlöse snarare än åldern under någon tid lätt blekte. Fru Strindberg åhörde leende sin mans förklaringar, under det hon i sina armar söfde skaldens yngsta son, hvilken trots sin späda ålder i så frappant grad bär de kända Strindbergiska dragen. Om skaldens diktningsnumera är fri från den småsinnade bitterhet, som en tid vanställde densamma och utan hvilken den nu lyser i oförvansklig glans, så beror detta förhållande på, han är själf den förste att erkänna det, att han i sitt sista lyckliga äktenskap återvunnit sin så länge förlorade tro på kvinnan och genom henne på lifvet i dess helhet.

Bokförlaget "Ny mänsklighet" har utsändt ett häfte *Litet äktenskapsstatistik*, som med siffror visar, hvad som redan gjort sig så kännbart, att tingens nya ordning i vårt land har ökat äktenskapsfrekvensen i en grad, som för tjuguar sedan skulle syntas otrolig.

Det är att beklaga, att äfven den sundaste, mest berättigade rörelse är dömd att inom sig framkalla öfverdrifter, som måste allvarligt bekämpas af alla vidsynta och tänkande medborgare.

Ett utslag af denna tendens att slå öfver ligger framför mig i en broschyr med titeln "Böra männen få behålla sin rösträtt?" af Hjalmar Söderberg. Med sin alltjämt lika eleganta och uddhvassa penna förfäktar auktor här sin mening, att männen, såsom erfarenheten visat det mindre skickade än kvinnorna att lyckligt leda de offentliga ärendena och betrygga landets sunda utveckling på olika områden, böra på obestämd tid eller åtminstone till dess en ny sedligt fullmålig, manlig generation hinner uppväxa, fråntagas sin politiska rösträtt. Ehuru vi till fullo beakta författarens på erfarenhet grundade betänkan mot den manliga rösträtten, måste vi dock på det bestämdaste motsätta oss ett återgående till den tvångs- och våldstaktik, som på ett så ofördelaktigt sätt kännetecknade den forna maskulina regimen.

Äfven om genomsnittsmannen af den gamla typen ännu ej är fullt mogen för sitt värf i det nya samhället, så låt oss aldrig glömma, att det var framsynta och ädla män, som en gång undanskaffade de svåraste hindren på kvinnans väg till frihet och medborgarrätt.

Den lyckligtvis samhällsöfvarliga minoriteten af mindervärdiga gamla män aftager enligt naturens ordning år efter år, och bland de kvarvarande glädjas vi alltför sällan af sådana politiska och moraliska omvändelser, af hvilka Hjalmar Söderbergs egen är det icke minst lysande och vackra exemplet.

GERTRUD ALMQVIST.

August Strindberg hyllas på Dramatiska teatern. Idun foto.

MIN EGENSKAP af Iduns nyengagerade teatermämlare i detta nådens år 1930 har jag roat mig med att bläddra i tidningarnas teaterafdelningar från seklets början och då bl. a. naturligtvis också stött på märket "Ariels" artiklar "Från scenen och estraden" i Idun. Så vitt af dem kan dömas var karlen på det hela taget en rätt oförarglig människa, som inte gjorde något annat ondt än möjligen gick snedt på sina egna stöflar och någon gång hudströk den dåvarande teaterkungen Albert Ranft för hans mani att ideligen spela svenska författare, medan de utländska snillena voro så godt som portförbjudna.

Särskildt var den på sin tid ryktbare satirikern Emil Norlander, efter hvilken den ståtliga Norlander-teatern i det forna Karl XIII:s torg är uppkallad, ett af den svenska scenens skötebarn och som sådant föremål för Arielpennans närgångna sarkasmer.

Men sedd i historisk belysning är Ariels indignation lätt förklarlig. Svenskarne svärmade ännu den tiden för allt utländskt, och den plötsligt framdyrande falangen af svenska dramaturger, som brutalt tyranniserade herrar teaterdirektörer med sina manuskript och bestämde repertoaren, utan hänsyn för de stackars utländingarne, måste naturligtvis fresta till hugg från vissa kritici.

Hur underbart ha dock inte tiderna förändrats sedan dess! Nu gilla vi absolut ingen annan dramatik än den svenska, och i teaternas tideböcker skall man förgäfvets leta efter ett enda utländskt författarnamn. Brytningarna och omhållningarna inom det svenska samhällslifvet ha under de senaste tjuguar varit sådana, att de satt djupa spår i svensk konst och svensk litteratur, vår dramatik har genomlevat en renässans, ur hvilken framgått en rad af outslitliga mästerverk, vår handel, vår industri, vår politik, vårt skolväsen, vårt familjelif — allt har behandlats af våra trehundra femtio teaterförfattare och deras collaboratörer.

En af våra flitigaste dramaturger är fortfarande August Strindberg, som trots de fyllda åttio åren matar fem intima teatrar med kammarspel af ömsom etisk, anarkistisk och futuristisk beskaffenhet, hvarförutom Dramatiska teatern två gånger om året uppför hans nya nationalekonomiska skådespel, hvilka ha en aldeles särskild förmåga att elda fosterlandskänslan hos svenskarne.

Hans senaste stycke "Skogsmänniskor", som häromkvällen hade sin premiär på vår främsta talscen, gaf ett nytt bevis för hur starkt skalden är knuten till den jord, som han en gång i ungdomlig vrede kallade "smörgåslandet".

Skådespelet har tillkommit på beställning af den för några år sedan stiftade Skogsvårdsföreningen "Antipitprops" och ger i förtätd dramatisk form en gripande bild af de svenska skogarnas ödeläggelse, som kulminerade på 1920-talet och hotade med hela landets vanhäfd. Dramats epilog upprullar emellertid ett ljusnande framtidsperspektiv, där nya män-

niskor i ett nytt Sverige sätta in all sin energi på skogens återuppväxt och därmed lägga grunden till ett samhälle af sundhet och kraft samt med högre utvecklingsmöjligheter.

Det har i allmänhet lyckats skalden att samman-smälta det tendentiösa syftet med rent dikteriska element, och styckets hufvudfigurer, den kosmopolitiska konsulen, för hvilken Sverige endast är "en platform för hans myntkoffertar, medan han väntar på kontinentaltåget till Sybaritien," och den unge forstmannen, som utgör en personifikation af den återställande kraften, den sunda utvecklingen och kärleken till den egna torfvan, äga båda individuell gestaltning och ypperligt funna verklighetsdrag.

Konsuln spelades af hr Anders de Wahl, hvars temperament med åren blifvit allt lämpligare för återgifvandet af blaserade och maktlystna naturer, och i den unge forstmannens roll debuterade med framgång en ung hr Axel Brunius, son till den forne konst- och teaterkritikern, numera intendenten vid Nationalmuseum, doktor August Brunius. Konsulinnan spelades med komiskt mästare af den svenska scenens doyenne fru Tekla Åhlander, hvarförutom fru Astris Torsells dotter, fru Aagot Torsell, var charmant som en ung jägmästarinna, i vissa ögonblick erinrande om 1880-talets stjärna fru Ellen Hartman, enligt hvad gamla teaterhabituéer påstodo. I ena avantscenen märktes två vördnadsvärda åldringar, hvilka, broderligt stödda mot hvarandra, följde föreställningen med öm uppmärksamhet. Den ene var härads höfding Holm, den andre herr Knut Michaelson, två oskiljaktiga teaterbesökare, utan hvilka en teaterpremiär skulle sakna sin rätta festliga prägel.

Efter styckets slut hördes genom applådkorna energiska rop på författaren. Då ridån ånyo gick i höjden, öfverraskades publiken af att få se diktarens byst till höger på scenen, medan samtliga de uppträdande i "Skogsmänniskor" stodo uppställda i hyllningsattityd och en osynlig valdhorns-sextett blåste Heidenstam-Stenhammars "Medborgarsång". Sedan musiken tystnat, framträdde Dramatiska teaterns unga tragedienne, fru Mabel Norrie, och deklamerade med sin sonora röst en eldig hyllningsdikt till August Strindberg, författad af Svenska akademins ständige sekreterare hr Per Hallström, hvarefter ridån sakta sjönk under den hänfödda publikens bifallsyttringar. Premiären varslade om en lång följd af föreställningar, hvartill såväl vår dramatik som Skogsvårdsföreningen "Antipitprops" äro att lyckönska.

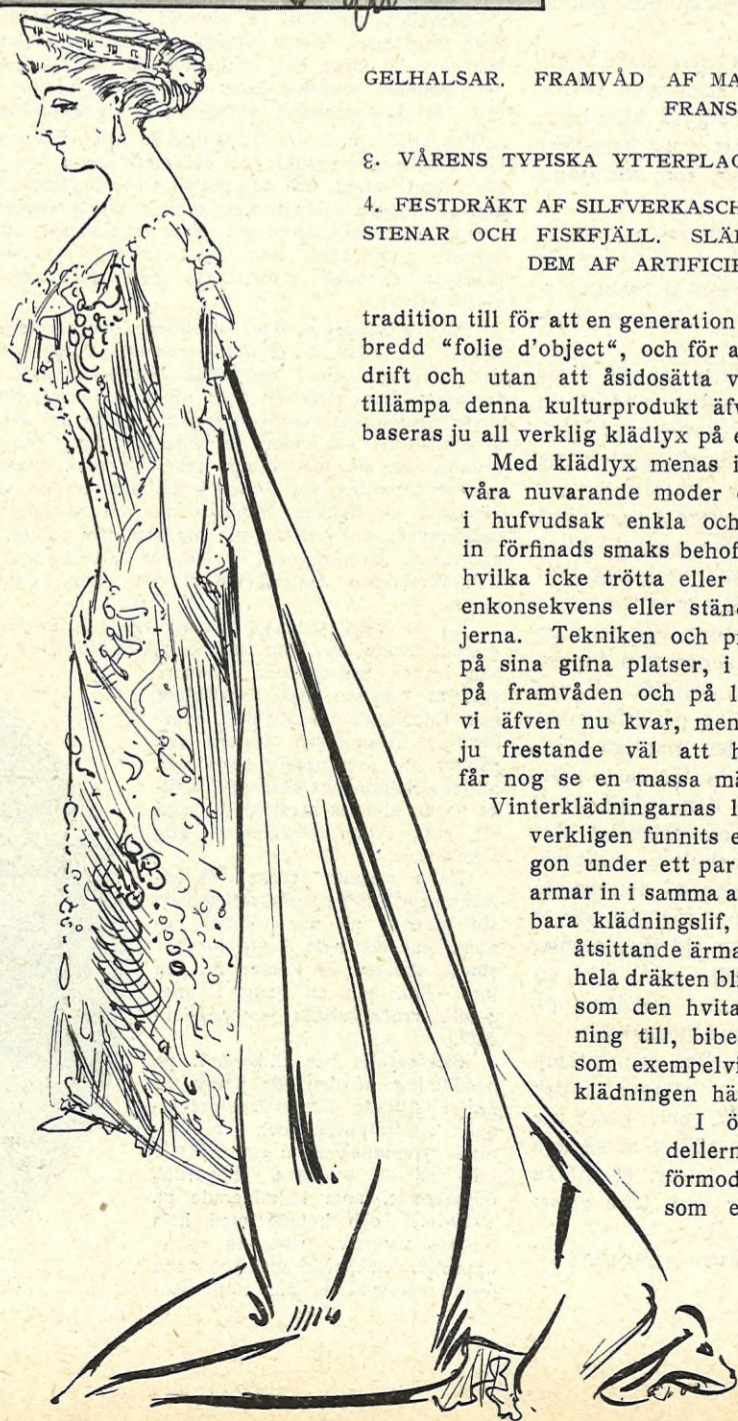
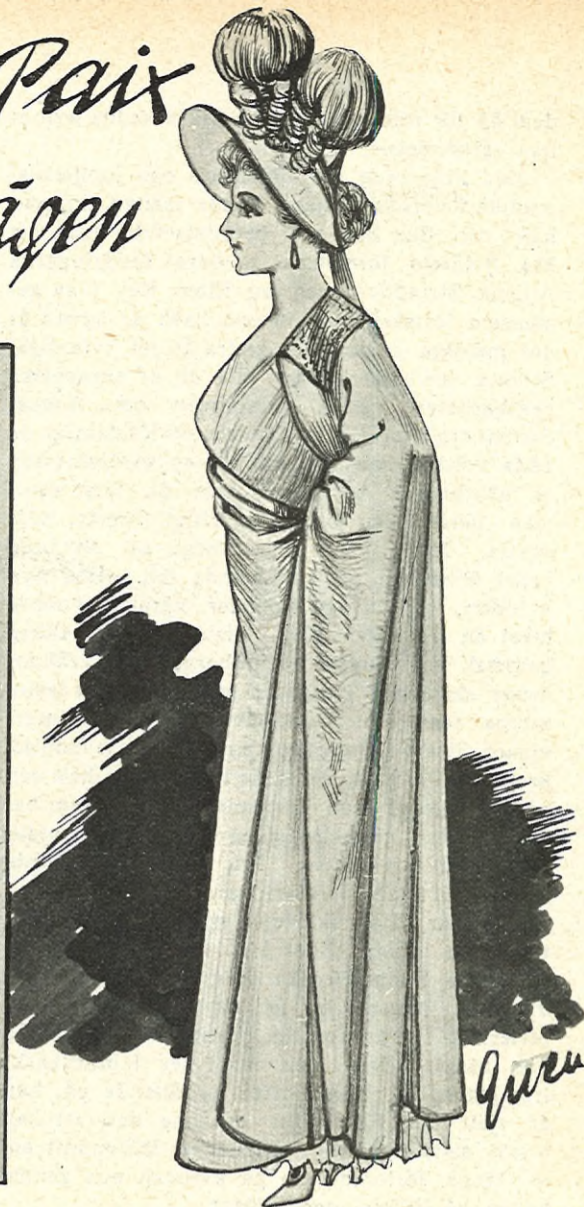
I veckans teaterkrönika kan dessutom registreras en spirituellt recitationsafton, gifven af fru Anna Norrie-de Verdier. Den forna operettprimadonnan och vissångerskan förvänar på sin ålderdoms dagar med en dramatisk föredragskonst af hög rang, och tack vare hennes exempel med litterära uppläsningar, börjar man mer och mer att också i sällskapslifvet låta deklamation ingå som ett led i förströelserna.

NILS FURUMO.

Fru Anna Norrie.

Från Rue de la Paix till Strandvägen

1. SOMMARKLÄDNING AF BRODERADT MUSLIN, SOM TILL KJOLEN ANVÄNDTS SOM VOLANGER OCH TILL LIVVET HOPFOGATS MED SLÅT MUSLIN.

2. KLÄDNING AF BLÅTT SIDEN. I ANLEDNING AF DEN VARMA ÅRSTIDEN HA PÅLSBRÄMEN FRÅN I VINTRAS UTBYTT MOT BÅRDER AF PÅFÅ-

FÖRRA VECKAN lyftes den slöja, som hitills insvept parisermodellerna i dunkel, och det förunnades oss att se hvad skrädarnes hemförf, och hvad som skall bli modet i vår och till sommaren. Trots den ännu ganska svala väderleken nyttade det icke att fördröja säsongen längre, isynnerhet sedan det blef bekant att vederbörande sett sig nödsakade framflytta "flygdagen" en hel vecka, på det att den icke skall komma i kollision med hertiginnans af Västerbotten intåg.

Några genomgripande förändringar visar oss icke vårmodet, det är en vacker och ändamålsenlig fortsättning på och omarbetning af vinterns moder. Den litet preciosa och litet stränga genre, som brukats i vinter, lämpar sig ju icke för de tunna tygerna, men trots broderier och spetsar är dock idealet fortfarande det förnämligt enkla, själfva grundlinjen af kläderna. Man kan inte annat än vara glad åt detta, med den utveckling industrien och klädkonstens teknik tagit under de senaste åren är det alldeles nödvändigt att vi alla göra gemensam sak för att bibehålla de lugna och hela linjerna hos våra kläder, vi orka helt enkelt icke gå allt för utstyrda. Och detta vittnar godt om den utveckling och höga smak, som för närvarande råda här hemma och ute i stora världen. För endast tjugu, femton år sedan var det ett bra långt steg mellan Stockholm och Paris i smakfrågor, här hemma kopierade man naturligtvis på en prick Paris, och gjorde det utomordentligt bra och säkert, men stockholmskorna ägde icke samma inre förutsättningar som parisiskan för att bära toaletterna, och framförallt för att glädjas åt dem så som man förstod att göra det söderut. Det skall mycket kultur och ganska mycket

GELHALSAR. FRAMVÅD AF MAKRAMÉ OCH BRODERIER MED FRANSAR.

8. VÅRENS TYPISKA YTTERPLAGG, DEN SLÅTA SIDENKRAGEN.

4. FESTDRÄKT AF SILFVERKASCHMIR, BRODERAD MED PÄRLOR, STENAR OCH FISKFJÄLL. SLÅPET AF SLÅT ATLAS. DIADEM AF ARTIFICIELLA SAFIRER.

tradition till för att en generation skall förunnas glädjen af en utbredd "folie d'object", och för att den skall veta att utan öfverdrift och utan att åsidosätta viktigare ting verkligen kunna tillämpa denna kulturprodukt äfven på klädedräkten. Ytterst baseras ju all verklig klädlyx på ett lands kulturella ståndpunkt.

Med klädlyx menas icke öfverlastning, och det äro våra nuvarande moder ett godt exempel på. De äro i hufvudsak enkla och storlinjiga, de äro utslag af in förfinads smaks behof af lugna och förstälige linjer, hvilka icke trötta eller irritera ett känsligt öga genom enkonsekvens eller ständiga, enerverande afbrott i linjerna. Tekniken och praktiken få istället ta ut sin rätt på sina gifna platser, i vinter har det mestadels varit på framvåden och på livvets bröststycken, detta ha vi äfven nu kvar, men en tvättklädning lämpar sig ju frestande väl att helt öfver broderas, och man får nog se en massa mästerverk i den genren.

Vinterklädningarnas lösa underärmar (tänk att det verkligen funnits en tid, då damerna hvarje morgon under ett par tre säsonger stucko sina hvita armar in i samma aldrig tvättade och alltid otvättbara klädningslif, ofta med mycket tränga och åtsittande ärmar) förlora sitt berättigande, när hela dräkten blir tvättbar, men de arrangement som den hvita fina underärmen gifva anledning till, bibehållas ofta som ett garnityr, så som exempelvis skett på den hvita broderiklädningsen här ofvan.

I öfrigt framgå ju de olika modellerna af teckningarna; vi komma förmodligen i nästa nummer att som extra bilaga lämna en kinematografisk framställning af hur den nyaste öfverklädningsen skall förfärdigas.

GWEN.